

Institute of Development Policy and Management

NGO legitimiteit en verantwoording:
bedekt onder de mantel
van de solidariteit?
Internationale kritieken op NGOs

dr. Nadia Molenaers

nadia.molenaers@ua.ac.be

University
of Antwerp

Organisaties en Legitimiteit

Legitimiteit = verrechtvaardiging van hoe en wat je doet mbt sociale en politieke actie.

Accountability = verantwoording afleggen

Maatschappelijk middenveld:

vakbonden, kerken, bewegingen, belangenorganisaties, media...

Claim legitimiteit:

lidmaatschap, belangenvertegenwoordiging, mandaat, sociale basis

VERSUS

NGOs: non-profit, niet-gouvernementeel, voluntarisme

Claim legitimiteit:

solidariteit, altruïsme, voluntarisme

Evidente band tussen legitimiteit en representatie/lidmaatschap

Bijkomende spanning voor NGOs:

legitimering in het noorden en in het zuiden

Uitdagingen voor NGOs

Het zoeken naar

- 1) Formal-procedural legitimacy
- 2) Substantive-purposive legitimacy

Formal-procedural legitimacy

Principe 1:

- **Distinctive values**

- solidariteit, altruïsme, voluntarisme, samenwerking, horizontaliteit, participation
- Belang gedeelde waarden
- ! Waarden en werkstijl versus evolutie naar meetbare resultaten, outputs, impact, schaalvergroting, professionalisering
- ! Waardenconsensus en schaalvergroting, professionalisering

Formal-procedural legitimacy

Principe 2:

- **Vertegenwoordiging van operationele waarden**

- transparantie, accountability, participatie-principe (partnership) tov achterban, partners, beneficiarissen –
  - “acting responsibly and acting responsively”
- ! Transparantie – informele ‘partnership-inspired’ netwerken
- ! “Multiple accountabilities”:
  - upward versus downward
  - functioneel versus strategisch
- New Policy Agenda: implicaties

Substantive-purposive legitimacy

Principe 1:

•Effectiviteit en ontwikkelingsimpact:

- Hoge verwachtingen
- Recht trekken scheefgroeiingen staat – markt
- Invloed micro – invloed macro
- ! Effectiviteit - Impact???
- ! Op welk niveau? Micro? Macro? Succes op het ene niveau = succes op het andere niveau? Dupliceerbaarheid initiatieven? Lokaal succes kan vanuit macro perspectief contraproductief zijn

Substantive-purposive legitimacy

Principe 2:

•Empowerment

- Participatieve aanpak is sleutel
- ! Complexe aard van participatieprocessen, -mogelijkheden en –opportunities
- ! Vaagheid van het concept versus meetbaarheid

Legitimiteit versus verantwoording

Legitimiteit is sociale constructie – band legitimiteit en identiteit van de NGO

Accountability of verantwoording: de mate waarin de verplichting bestaat om zich te verantwoorden tgo. derden

Wat:

- Statement doelen en objectieven
- Transparante besluitvorming/relaties
- Eerlijk rapporteren over gebruikte middelen, behaalde resultaten

Waarom:

- Ten behoeve van overheid/publiek/partners om te oordelen over de al dan niet behaalde resultaten tov geïnvesteerde middelen
- Institutionele mechanismen om niet-performantie te detecteren en te sanctioneren

